

**ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

**Β΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ**

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ**

**A. Μη λογοτεχνικό κείμενο**

**Εφηβεία**

*Το κείμενο (απόσπασμα) είναι δημοσιευμένο στον ιστότοπο [https:// www.paidiatros.com / efivos / ygeia / adolescence](https://www.paidiatros.com/efivos/gygeia/adolescence) (ανακτήθηκε στις 12.10.2022).*

Εφηβεία ονομάζεται το αναπτυξιακό στάδιο κατά το οποίο αναπτύσσονται τα δευτερογενή χαρακτηριστικά του φύλου. Ο έφηβος αποκτά την ικανότητα αναπαραγωγής. Η εφηβεία είναι μια περίοδος που χαρακτηρίζεται με ραγδαίες αλλαγές (σωματικές, ψυχολογικές). Η εφηβεία χωρίζει το παιδί από τον ενήλικα. Μερικοί επιστήμονες θεωρούν ότι η εφηβεία αποτελεί περίοδο προπαρασκευής, ωρίμανσης, για να μπορέσουν οι έφηβοι να αντιμετωπίσουν τις καινούργιες υποχρεώσεις. Η εφηβεία ξεκινά βαθμιαία στην ηλικία των δέκα με δώδεκα ετών στα κορίτσια, ενώ στα αγόρια ξεκινά στην ηλικία των δώδεκα με δεκατεσσάρων. Σε πολλές χώρες η εφηβεία ξεκινά πιο νωρίς. Αυτό μάλλον συμβαίνει επειδή έχει βελτιωθεί κατά πολύ η διατροφή των νέων. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι γονείς ότι υπάρχουν διακυμάνσεις όχι μόνο στην ηλικία έναρξης της εφηβείας, αλλά και στην ταχύτητα με την οποία συμβαίνουν οι μεταβολές από παιδί σε παιδί.

Οι αλλαγές που συμβαίνουν στην εφηβεία οφείλονται σε ορμονικές αλλαγές, οι οποίες ξεκινούν μερικά χρόνια πριν η εφηβεία γίνει εμφανής. Για αυτό τα παιδιά - έφηβοι μπορεί να έχουν σκαμπανεβάσματα της συμπεριφοράς, της ψυχολογικής κατάστασης πολύ πριν μπου πραγματικά στην εφηβεία.

Η εφηβεία αποτελεί πηγή άγχους, αβεβαιότητας τόσο για τον έφηβο όσο και για τα αδέρφια, γονείς, εκπαιδευτικούς ή άλλα πρόσωπα του οικογενειακού – κοινωνικού κύκλου. Οι αντιπαραθέσεις σε αυτή κατά την εφηβεία είναι σχεδόν αναπόφευκτες. Γι αυτό τον λόγο πρέπει όλοι να θυμόμαστε ότι σπάνια οι έφηβοι αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα στην εφηβεία. Τα προβλήματα που πρέπει να ξεπεράσουν είναι σημαντικά για τους ίδιους. Γι αυτό πρέπει να τα επιλύουμε με σοβαρότητα, κατανόηση και ψυχραιμία.

Οι ίδιοι οι έφηβοι πρέπει να συμφωνήσουν κυρίως με τους γονείς σε βασικούς κανόνες που θα διέπουν τη ζωή τους κατά την περίοδο της εφηβείας καταλαβαίνοντας ότι η οικογένεια θέλει να τους στηρίξει σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, αλλά μπορεί να μην ξέρει πώς. Οι έφηβοι πρέπει να προσπαθήσουν να διατηρήσουν την σωματική, ψυχική υγεία με

σχολαστική ατομική υγιεινή, καλή διατροφή, φυσική και πνευματική άσκηση, καταπολέμηση του στρες, αποφυγή της βίας ή της παραβατικότητας.

Οι γονείς μεταξύ τους πρέπει να συμφωνήσουν να έχουν κοινή πολιτική αντιμετώπισης του εφήβου έτσι ώστε να μην παρέχουν αντικρουόμενες απόψεις στον έφηβο. Οι γονείς πρέπει να είναι προσιτοί. Να μπορούν να συζητήσουν, να διαπραγματευθούν με ψυχραιμία αποφεύγοντας τις συγκρούσεις. Οι γονείς πρέπει ακόμη να δίνουν το καλό παράδειγμα όχι μόνο με λόγια, αλλά και με πράξεις. Οι γονείς πρέπει να αφήνουν τον έφηβο να έχει το δικό του χώρο - χρόνο, εφόσον ο έφηβος κατανοεί ότι εξακολουθεί να είναι μέλος της οικογένειας με δικαιώματα αλλά και ευθύνες.

Οι γονείς συχνά δυσκολεύονται να παραδεχτούν ότι το παιδί τους μεγάλωσε και μπορεί μερικά πράγματα να τα κάνει χωρίς αυτούς. Είναι πιο πιθανό ο έφηβος να περάσει την εφηβεία χωρίς σημαντικές αντιπαραθέσεις, αντιδράσεις, προβλήματα αν οι γονείς, τον αντιμετωπίζουν σαν υπεύθυνο άτομο το οποίο μπορούν να εμπιστευθούν έχοντας πάντα υπόψη τους βασικούς κανόνες που συμφωνήθηκαν. Τέλος αν οι έφηβοι παρουσιάσουν προβλήματα σωματικά ή ψυχικά που οι ίδιοι ή οι γονείς δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν καλό είναι να συμβουλευτούν κάποιο παιδίατρο ή άλλο ειδικό έχοντας υπόψη ότι τα περισσότερα εφηβικά προβλήματα είναι παροδικά. Καλό είναι οι έφηβοι να ξέρουν ότι αν δεν νιώθουν άνετα να συζητήσουν τα θέματα που τους απασχολούν μπροστά στους γονείς, έχουν το δικαίωμα να δουν ένα ειδικό μόνοι ή να ζητήσουν από τους γονείς να περιμένουν έξω, ενώ συζητούν κάποια ευαίσθητα θέματα.

### **A3. (μονάδες 25)**

Σε ένα άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου σου να αναπτύξεις τους προβληματισμούς σου για τη σχέση γονέων-εφήβων τη σύγχρονη εποχή και να προτείνεις τους τρόπους προσέγγισης που κρίνεις ότι είναι αποτελεσματικοί, για να είναι αυτή η σχέση ισορροπημένη. (250 λέξεις)

**Μονάδες 25**

## **B. Λογοτεχνικό κείμενο**

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (1970- )**

**«Περί Ιακώβου και αγάπης»**

*Απόσπασμα από διήγημα του Χρήστου Οικονόμου (γεν. 1970), που δημοσιεύθηκε στο Κοντέινερ της Ελευθεροτυπίας.*

Τον πατέρα του Ιάκωβου τον φωνάζαμε Τσιφ γιατί ήταν φτυστός εκείνος ο Ινδιάνος που έπαιζε στη Φωλιά του Κούκου – δυο μέτρα άντρακλας, βαρύς κι ασήκωτος, με μαύρα γυαλιστερά μαλλιά που κατέβαιναν μέχρι την πλάτη. Τον είχαμε για θεό. Ψοφάγαμε να βρεθούμε κοντά του, να τον μυρίσουμε, να ξεπατικώσουμε το περπάτημά του, τη ματιά του, πώςμίλαγε, πώς έπινε, πώς άναβε και κάπνιζε το τσιγάρο. Θεό τον είχαμε. Και ζηλεύαμε τον Ιάκωβο επειδή οι δικοί μας πατεράδες δεν πιάνανε μπάζα μπροστά στον Τσιφ – ανθρωπάκια μια σταλιά, κίτρινα και σκεβρωμένα, με γυαλιστερές καράφλες. Κι αργότερα όμως, όταν η μάνα του Ιάκωβου την κοπάνησε μ' ένα φορτηγατζή απ' τη Δραπετσώνα κι ο Τσιφ πήρε την κάτω βόλτα κι άρχισε να πίνει μέρα-νύχτα και γέμισε άσπρες τρίχες, εμείς πάλι για θεό τον είχαμε. [...]

Είναι καλοκαίρι του '87, Ιούλιος νομίζω. Αλλά μπορεί και να 'ναι φέτος το καλοκαίρι ή του χρόνου. Ο Τσιφ πίνει μπίρες στην ταράτσα με τους φίλους του. Μια φάρα όλοι – χτίστες, σιδεράδες, σοβατζήδες. Ο Ιάκωβος έχει αράξει σε μια γωνιά και τους ακούει που μιλάνε για κυβικά και μεροκάματα και κλέφτες εργολάβους. Βαριέται αλλά φοβάται να φύγει γιατί τώρα τελευταία ο Τσιφ χάνει τη ρέγουλα κι είναι ικανός να κατεβάσει ένα καφάσι Άμστελ στην καθισιά του.

Μπίρα στην μπίρα, κουβέντα στην κουβέντα, ο Τσιφ θυμάται τα παλιά, τότε που τραβιότανε με μια ζωντοχήρα γειτόνισσά του πέρα στ' Άσπρα Χώματα. Τις νύχτες πήγαινε σπίτι της πηδώντας από ταράτσα σε ταράτσα για να μην τον πάρουνε είδηση στη γειτονιά. Θα 'τανε λέει ίσαμε πέντε μέτρα μακριά η μια ταράτσα απ' την άλλη, όμως αυτός δεν καταλάβαινε Χριστό, έπαιρνε φόρα και πήδαγε – μια δυο τρεις ταράτσες στη σειρά. Οι φίλοι του γελάνε. Ποιος είσαι ρε Πετράν; Ο Σπάιντερμαν; Μας φλόμωσες στο παραμύθι μωραδερφέ μου. Με τα πολλά, βάζουνε στοίχημα ένα πεντακοσάριο, ξερωγώ, ότι ο Τσιφ όχι πέντε αλλά ούτε ένα μέτρο δεν μπορεί να πηδήξει. Ο Ιάκωβος κάτι πάει να πει αλλά ο Τσιφ του κάνει νόημα να κάτσει στ' αβγά του. Σηκώνεται και πάει στη μέση της ταράτσας και φτύνει τα χέρια του και τινάζει τα μακριά σταχτιά μαλλιά του και φωνάζει έι-ο έι-ο και παίρνει φόρα και πηδάει στον αέρα πάνω απ' το σοκάκι και φτάνει με λυγισμένα γόνατα στη διπλανή ταράτσα. Ύστερα ξαναπαίρνει φόρα, πηδάει, και προσγειώνεται ξανά με τα γόνατα λυγισμένα. Οι άλλοι μένουν με το στόμα ανοιχτό. Ο Τσιφ χαλαρός ανοίγει μια μπίρα με τον αναπτήρα, πίνει, κι ύστερα παίρνει τα λεφτά και γυρνάει στον Ιάκωβο.

Έλα δω παιδί μου. Πες φχαριστώ στους κυρίους και τράβα βάλτα στο χρηματοκιβώτιο.

### **B3. (μονάδες 25)**

Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Στο κείμενο ο πατέρας του Ιάκωβου, ο Τσιφ, αποτελεί πρότυπο μίμησης για τα παιδιά, αλλά η συμπεριφορά του δεν είναι υποδειγματική. Αφού περιγράψεις την συμπεριφορά του, να εκφράσεις τη γνώμη σου για αυτή τη συμπεριφορά σχετικά με το πρότυπο γονέα που βλέπει ο Ιάκωβος (τρεις κειμενικές αναφορές).

ή

2. Να φανταστείς πως είσαι ο Ιάκωβος και γράφεις στο ημερολόγιό σου τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για τη συμπεριφορά του πατέρα σου.

**Μονάδες 25**